

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 22-23 травня 20235 року)

Одеса -2025

УДК: 1:403:316.6 (08)

Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 22-23 травня 2025 р.) 189 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

- Збірник матеріалів VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства; соціокультурні трансформації молодіжного соціуму; соціокультурні трансформації освітнього середовища; культуру бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства; філософію менеджменту соціокультурної діяльності у контекстуальному полі глобальних трансформаційних процесів. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства»

22-23 травня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

2. Надольний І. Ф. Історія філософії: Західноєвропейська філософія. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 480 с.
3. Чорній Г. І. Антична філософія: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2005. С. 143–165.
4. Платон. Держава / Пер. з давньогр. С. І. Шкурата. Київ: Основи, 2000. 448 с.
5. Августин Блаженний. Сповідь / Пер. з лат. А. Сагайдак. Львів: Свічадо, 2000. 352 с.
6. Гусєв В. І. Історія філософії: Курс лекцій. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 410 с.
7. Хрестоматія з історії філософії: античність, середньовіччя, новий час / Упоряд. Ю. Чорноморець. Київ: Дух і літера, 2015. 384 с.

Карастан Сергій Костянтинович – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна

ЦІННІСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПІД ВПЛИВОМ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК

У сучасному світі зростання тіньового сектору економіки стало характерною рисою як країн, що розвиваються, так і розвинених держав. Тіньова економіка охоплює широкий спектр нелегальних або напівлегальних економічних дій – від неофіційної зайнятості до масштабної корупції. Такі практики не лише підривають законність і стабільність держави, а й чинять глибокий вплив на соціальну свідомість та особистісну систему цінностей. Цінності виступають центральним елементом особистості, визначаючи її орієнтири у світі, систему пріоритетів та поведінкові стратегії. Саме через цінності реалізується ідентичність, моральна автономія та здатність до рефлексії. В умовах загального девіантного середовища, яке продукує тіньова економіка, ціннісна система особистості зазнає помітних трансформацій. Поширення тіньових економічних практик сприяє легітимації неформальних правил, які часто суперечать загальноприйнятим нормам моралі та права. У свідомості індивіда закріплюються моделі поведінки, засновані на компромісах із совістю: «так роблять усі», «без цього не вижити», «чесність – розкіш». Формується нова ієрархія цінностей, де успіх, вигода та адаптивність переважають над справедливістю, чесністю, законністю.

Така ціннісна трансформація не минає безслідно для психіки. Особистість опиняється в стані когнітивного та морального дисонансу. Постійна

необхідність пристосовуватись до подвійних стандартів породжує емоційне виснаження, цинізм, втрату довіри до суспільства та інституцій. Зростає відчуження від громадянської активності, виникає апатія або, навпаки, агресивна реакція на соціальну несправедливість. Особливу роль у подоланні наслідків ціннісної деформації відіграють освіта, культура та медіа. Необхідно формувати критичне мислення, правосвідомість, етичну чутливість. Через інтеграцію етичної проблематики в освітній процес, громадянське виховання, соціальні кампанії можливо поступово відновити позитивні ціннісні орієнтири. Ціннісна трансформація особистості в умовах тіньової економіки є складним і багаторівневим процесом, що вимагає міждисциплінарного аналізу. Подолання негативних наслідків можливе лише за умови системного підходу, де поєднуються заходи державної політики, освіти, соціальної роботи та індивідуального морального вибору. Формування нової культури чесності та відповідальності – ключ до сталого розвитку суспільства.

Список використаної літератури

1. [П'ясецька-Устич С. В.](#) Теоретико-методологічні аспекти дослідження тіньових економічних відносин в умовах ринкової трансформації. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 37. С. 6-12.
2. Король В. Практика і перспективи боротьби з тіньовою економічною діяльністю. https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23017/1/statia_Tkachyk_M_2017.pdf

Кириченко Даніель, здобувач 1 року навчання спеціальності 025 Музичне мистецтво факультету музичної та хореографічної освіти
Науковий керівник – **Атаманюк Зоя Миколаївна**, доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ЩО ЯВЛЯЄ СОБОЮ ПОНЯТТЯ “ЗАКОН”

Поняття «закон» є однією з ключових категорій філософії, права та релігії, і його осмислення сягає глибини історії людської думки. Воно лежить в основі суспільного порядку, визначає моральні межі поведінки, а в багатьох традиціях — слугує зв'язком між людиною й вищою силою. Свої витoki це поняття має у грецькій античності, де воно розглядалося як вираження космічного порядку або як форма реалізації справедливості. Паралельно йому розвивалося й біблійне розуміння закону як виявлення Божої волі, що регулює

Бубіна Анастасія, Ладонько Людмила	56
ВАЖЛИВІСТЬ ПОЛІТИКИ ПАМ'ЯТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
Врайт Галина Яківна, Стойкова Кароліна	60
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ	
Гончарова Ольга Євгенівна,	64
СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОСНОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНОЇ СФЕРИ: ВИКЛИКИ ВЗАЄМОДІЇ {ЛЮДИНА}~[МАШИНА] І ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНОМІРНОСТІ ЯК ІМПЕРАТИВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛЮДЯНОСТІ	
Добролюбська Юлія Андріївна	71
ПОБУДОВА ТА ПОДІЛ ЧАСУ: ПЕРІОДИЗАЦІЯ ТА ХРОНОЛОГІЯ МАСАЮКІ САТО	
Йорж Руслан Анатолійович	74
ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ ПРО ДУХ, ДУШУ І СВІДОМІСТЬ	
Карастан Сергій Костянтинівич	81
ЦІННІСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПІД ВПЛИВОМ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК	
Кириченко Данієль, Атаманюк Зоя Миколаївна	82
ЩО ЯВЛЯЄ СОБОЮ ПОНЯТТЯ “ЗАКОН”	
Козленко Павло Юхимович	84
КОНЦЕПІЯ МОРАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ВПЛИВ ТЕОРІЇ ДЖОНА ЛОККА НА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО	
Крохмаль Олександр Миколайович, Лісєнко Олена Василівна,	87
КОНЦЕПТ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКО-РЕФЛЕКСИВНЕ ОСМИСЛЕННЯ	
Наумкіна Світлана Михайлівна, Ляшенко Софія Едуардівна	90
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРОСТОРУ	
Поплавська Тетяна Миколаївна, Барков Степан	92
ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ І ТРАДИЦІЙ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА	
Рапацька Наталя, Нехай В.А.	94
РОЗРОБКА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ІВЕНТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ БУДИНКУ КУЛЬТУРИ (НА ПРИКЛАДІ ГОРОДНЯНСЬКОГО МІСЬКОГО БУДИНКУ КУЛЬТУРИ)	
Світлицька Віолета, Петінова Оксана	96
СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ ЖІНКИ ДОБИ МЕТАМОДЕРНУ (НА МАТЕРІАЛАХ ПРОВЕДЕНОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО	